

het Volksbelang

De redactie van
Volksbelang wenst u
een voorspoedig 2016

Liberaal Vlaams Tijdschrift
www.hetvolksbelang.be

nr 10 - December 2015
Jaargang 136
maandblad

Voorzitter Clair Ysebaert en het bestuur van het Liberaal Vlaams Verbond nodigen u op donderdag 7 januari 2016 graag uit om, met een spitante opener, het glas te heffen op het nieuwe jaar.

Om 18u30 blikt minister van Staat Karel De Gucht vooruit op "2016: het jaar na Bataclan" - Afsluitend nieuwjaarsreceptie NH Hotel du Grand Sablon - Bodenbroekstraat 2/4, 1000 Brussel - Aanmelden a.u.b. : telefoon 09/221.75.05 - mail info@hettlvv.be

De uitslag van de peiling afgenomen begin december van La Libre Belgique van 14/12/15: N-VA en Vlaams Belang gaan vooruit, de traditionele partijen verliezen.

Rechts groeit na terreur

De terreuraanslagen in Parijs, de dreiging in Brussel, de blijvende angst voor aanslagen zijn nu ook duidelijk te zien in de voorkeur van de kiezers. Hoewel het niet tot een echte doorbraak kwam, zit zelfs extreemrechts in Frankrijk in de lift. In eigen land slaat het 'law and order'-beleid van de regering Michel aan. Enkel N-VA kan er in de peilingen in Vlaanderen van profiteren. En voor het eerst ook stijgt opnieuw het Vlaams Belang. De 'traditionele' partijen blijven kiezers verliezen.

Toch mag een jaar regering-Michel gematigd positief beoordeeld worden. Want er wordt geregeerd in moeilijke omstandigheden. Vraag is wat de Vlaamse liberalen hiervan in de toekomst mogen verwachten. Open Vld heeft een succesvol congres achter de rug, maar blijft worstelen om zich van N-VA, die in dezelfde vijver vist, te onderscheiden.

Lees Van de Redactie, blz. 2;

Frankrijk en de Dag van de Zwarte Piet, blz. 8.

Inhoud

KRONIEK 'Des petites phrases' van Marc Van de Looverbosch / 3 | LVV 'Ongelijk maar fair' van Marc De Vos / 4 | ACTUEEL Het einde van de uitzendingen door derden / 6 | REIMOND STIJNS heeft eindelijk zijn biografie / 10 | OPINIE "Rien ne va plus?" / 12

Van de redactie
door **Bert Cornelis**

Gematigd positief

Het eerste jaar van de federale regering Michel zit erop. En dat van de eerste Vlaamse regering met een N-VA'er als minister-president, genaamd Geert Bourgeois, ook. De federale regering heeft het niet slecht gedaan, in de gegeven omstandigheden: moeilijke begrotingsdebatten, de cijferdans rond de taxshift, de sociale onrust, de radicale besparingen, de terreurdreiging, België als 'failed state', de asielcrisis. De Vlaamse regering worstelde met de 'Turteltaks', met Uplace en andere Oosterweel-bruggen en -tunnels, en ook vooral met budgettaire krapte. Na de zesde staatshervorming leven de 'verschillende deelstaten en de federale regering' dikwijls op voet van oorlog, ver van het samenwerkingsfederalisme. Ook dat was nieuw in het België anno 2015.

Dat de kracht van de verandering ons in zwijm deed vallen, is dan ook weer niet waar. Misschien is het nog wat te vroeg om reeds na een jaar een oordeel te vellen over wat een historische coalitie moet worden. Hoe krachtig de verandering zal zijn, is een vraag te vroeg. De oorsprong van de gematigde

score ligt natuurlijk in de forse beloftes die N-VA tijdens de verkiezingscampagne van 2014 deed. Het is een beproefde tactiek van een oppositiepartij om alles wat de uittreedende regering (in dat geval de regering Di Rupo) als 'slecht' te bestempelen, en in ware Messiasstijl 'de grote verandering' bij de kiezers aan te kondigen. Achteraf krijgt die partij vaak nogal eens de rekening gepresenteerd voor haar 'hoge' beloftes. "Paars-Groen" weet daar alles over.

Tot op heden zijn we zover nog niet. In de peilingen blijft 'veranderingspartij' N-VA het goed doen, ja zelfs stijgen. De 'traditionele' partijen, CD&V, Open Vld en sp.a verliezen nog altijd aan hun coalitiepartner. Maar sinds kort ook opnieuw aan het Vlaams Belang. Rechts zit in Vlaanderen dus in de lift. Heeft dit met een algemene Europese trend te maken? Kijk naar Frankrijk. Of ziet de kiezer deze regering toch als 'rechts', en strijkt enkel N-VA daarvan alle 'credit' op? Blijkbaar wel. N-VA toont, zelfs in Belgische context, dat ze wel bestuurders in huis heeft. N-VA van veranderingspartij verveld tot beleidspartij? Het verwijt dat ze België zou gaan besturen om het vervolgens op te doeken, komt niet echt uit. Misschien ligt de Vlaming daar ook niet (meer) wakker van, en wil hij gewoon goede bestuurders. Simpel!

Eén man blijft zich in dit toneelstuk als zeer atypisch ge-

dragen: Bart De Wever, de architect van de Zweedse coalitie. Hij zegt vaak waar het op staat, smijt kleine voetzoekers in het rond, waar de andere meerderheidspartijen dan gretig op springen, en vooral verloren lopen in de opstijgende rook. Hijzelf is dan al lang weg, richting Schoon Verdiep in Antwerpen. Om nadien vervolgens opnieuw als de grote redder de gasmaskers aan te reiken. Keizer Augustus, de politieke lieveling van De Wever, zou het niet beter hebben gekund.

Natuurlijk is de vraag hoelang de voorzitter van de N-VA dit strategische spelletje kan volhouden. Het openlijk blameren van ministers van de CD&V zal ooit tot brokken leiden. En wie niet meer tevreden is over zijn politieke partner

moet ook de 'guts' hebben om er dan maar uit te trekken. Dat zou De Wever wel eens voor de voeten mogen gegooid worden. Binnenskamers mag er al eens geroepen worden, maar naar buiten heet het 'schouder aan schouder'!

Waar zitten de liberalen in dit verhaal? MR, de enige Fransta-

lige partij in de federale regering, houdt zich sterk met premier Michel en vicepremier Reynders, maar ze eten uit de handen van De Wever, wat vooral de PS, op tijd en stond, in haar oppositietaal gebruikt. De sfeer bij Open Vld is goed. Voorzitter Gwendolyn Rutten houdt de gelederen gesloten en loopt niet naast de schoenen. Maar het blijft opboksen tegen een N-VA die in dezelfde vijver vist. De moeilijke oefening bestaat er voor Open Vld in om zich te onderscheiden. Ook nieuw is de onverschilligheid waarmee de meerderheid omgaat met het sociaal middenveld. Betogingen en stakingen hebben nauwelijks invloed op het regeringsbeleid. Vakbonden worden in de hoek van de stoorzenders geplaatst, de minimale dienstverlening staat op de agenda, het stakingsrecht gaat op de schop en er wordt rechtspersoonlijkheid geëist. De temperatuur tussen vakbonden en regering is onder nul gezakt. Ook bij de liberalen waar de nieuwe ACLVB-topman Mario Coppens, de opvolger van Jan Vercamst, zegt dat "de sociale liberalen" in de regering een uitstervend ras zijn. Maar het valt te betwijfelen of dat in de Melsensstraat veel indruk zal maken.

“Het verwijt dat N-VA België zou gaan besturen om het vervolgens op te doeken, komt niet echt uit.”

'DES PETITES PHRASES'

Meer dan 500 bladzijden op groot formaat. Op het eerste gezicht lijkt het een kwelling. Maar gaandeweg leest het nieuwe - en ook eerste - boek van VRT-radiojournalist Marc Van de Looverbosch als een sneltrein. Tenminste, voor wie verkiezingsresultaten en oekazes van partijvoorzitters boeiende lectuur vindt. En wie daar minder voor te vinden is: het boek zit vol met "des petites phrases".

Het overkwam Bart De Wever wel vaker bij de onderhandelingen na de verkiezingen van 2010. Hij onderhandelde naarstig, tenminste wanneer hij aan tafel mocht zitten, maar bij het buitenkomen uit de Hertoginnedalen en andere hotels waar de onderhandelingen in die helse periode plaatsvonden, sprak hij - al dan niet bewust - een zin tussen aanhalingstekens uit, waar de Wetstraatwatcher van dienst dan een hele kluif had. Kleine zinnestukjes, die door de Franstaligen als vernietigend werden ervaren. Het hoort bij het politieke spel, zoals pizza's bij nachtelijke overlegmomenten - die moet je doormaken, wil je een federale regering vormen, volgens De Wever.

Geen zekerheden

Van de Looverbosch begint zijn boek en zijn verhaal in 1999. Dioxinecrisis. Het begin van het einde, zo lijkt het wel, als je het boek hebt gelezen. Toen is alles aan het rollen en het schuiven gegaan. Sindsdien zijn er in de Belgische politiek geen zekerheden meer.

Op vijftien jaar tijd werd de eens zo machtige christendemocratie gedecimeerd, bewoog het Vlaams Blok/Belang zich als een rollercoaster tussen de hoogste toppen en diepste dalen ooit, groeide de VLD bijna uit tot een volkspartij, wat niet lukte door de strijd tussen De Gucht en Verhofstadt. De Volksunie verkrumelde. De N-VA werd door CD&V, vooral Leterme dan, uitgebreed als een koekoeksjong (het woord is van Ivan De Vadder). Agalev nam deel aan een regering, verdween uit alle parlementen en herrees als Groen - met én zonder uitroepteken - uit zijn as. Jean-Marie Dedecker werd ei zo na VLD-voorzitter, om nadien met de VLD-kiezers te gaan lopen met zijn eigen partij, naar hem genoemd. En de sp.a was ooit een goudhaantje met Steve 'God' Stevaert, om nadien terug te zakken tot een

'De Wissel van de macht' van VRT-journalist Marc Van de Looverbosch is een gedetailleerd beschreven feitenrelaas van vijftien jaar Wetstraat-geschiedenis'

schim uit het verleden.

Op korte tijd overleden prominente CVP-kopstukken als Wilfried Martens, Leo Tindemans en Jean-Luc Dehaene. En tussendoor kreeg België nog een paar staatshervormingen en een bankencrisis (inclusief ontslag van een federale regering) te verwerken.

Andere verhoudingen

'Old habits die hard', zegt een Engels spreekwoord. Maar in de perimeters van de Wetstraat en aangelanden, is er op vijftien jaar ontzettend veel gewijzigd. Een aantal zeden mogen dan wel eeuwig lijken, de machtsverhoudingen zijn in die vijftien jaar tijd volledig gewijzigd. Wie had ooit kunnen denken dat een Vlaams-nationalistische partij de grootste van het land zou worden én de staatsdragende ministers van Financiën, Defensie en Binnenlandse Zaken zou leveren? De in de beschreven periode verdwenen Volksunie was er niets mee in vergelijking.

'De Wissel van de macht' is een gedetailleerd beschreven feitenrelaas van vijftien jaar Wet-

straatgeschiedenis. Een betrouwbaar naslagwerk voor historici die in de toekomst willen begrijpen wat in dat tijdsgewricht heeft plaatsgevonden. En stof voor Wetstraatwatchers en andere politieke verslaafden die smullen van smeugige details uit de achterkamers van de politiek. Want ook die komen aan bod.

Ontboezemingen

Van de Looverbosch verzamelde immers enkele partijkopstukken die hij laat terugblikken op beschreven periodes en episodes in zijn boek. Elk hoofdstuk en hoofdstukonderdeel wordt zo afgesloten met een terugblik, mijmering en commentaar van Mieke Vogels, Frank Vanhecke, Herman Van Rompuy, Patrick Dewael, Johan Vande Lanotte, Bart De Wever ... Waar het relaas van de auteur vooral een handig en gedetailleerd overzicht brengt - en het geheugen opfrist - zijn het vooral de ontboezemingen van de genoemde politici - waarnemers vanop de eerste rij - die het meest prikkelen.

Of toch niet. Het boek is doorspekt van humor. Veel humor. Daar zorgen ook De Wever en Van Rompuy voor, in hun vaak cynische commentaar. Maar vooral Van de Looverbosch laat zich van zijn meest ironische en sarcastische kant zien. In elke alinea, in elke beschrijving, sluipt wel een bijzinnetje of een niet mis te verstane conclusie. De 'petites phrases' die De Wever werden verweten, daar 'bezondigt' ook auteur Van de Looverbosch zich aan. Maar ze maken het lezen - of doorworstelen - van het baksteendikke boek des te makkelijker want vermakelijker. Inderdaad, dat is het: de vijftien jaar Wetstraatgeschiedenis worden vooral vermakelijk verslagen door Van de Looverbosch. Geef die man zijn eigen programma op radio of tv! Nu!

Karl DRABBE

©www.doorbraak.be

Marc Van de Looverbosch, De wissel van de macht. Kroniek van een Wetstraatwatcher. Uitg. Lannoo, 2015; 520 blz.; 24,99 euro.

‘Ongelijk maar fair’

Rijken worden steeds rijker, en armen steeds armer. Het is een veelgehoord adagium van economen als de ‘wereldbekende’ Thomas Piketty. Er worden bij die stelling vandaag nauwelijks nog vragen gesteld. Marc De Vos van Itinera liet tijdens een boeiende uiteenzetting voor het Liberaal Vlaams Verbond een ander geluid horen.

Professor arbeidsrecht en directeur van de denktank Itinera **Marc De Vos** schreef er zelfs een boek over met als titel ‘Ongelijk maar fair’. Waarom onze samenleving ongelijker is dan we vrezen, maar rechtvaardiger dan we hopen. Het boek werd tevens uitgeroepen tot ‘Liberales-boek van 2015’. Zijn stelling is dat ongelijkheid op basis van verdienste en succes iedereen in de samenleving ten goede komt. Met zijn boek heeft De Vos getracht een herdefinitie te maken van hoe we naar ongelijkheid moeten kijken. Die herdefinitie is nodig om nadien het gepaste beleid te ontwikkelen.

Onheilspraat

Er circuleert veel ‘onheilspraat’ over ongelijkheid. Vooral wanneer politici de ongelijkheid in hun campagnes als een gevaar bestempelen. Er is een obsessie aan de gang tussen ongelijkheidskritici en gelijkheidsstrijders, aldus De Vos. De jarenlange klaagzangen over ongelijkheid zijn treffend. We worden van ongelijkheid ziek, opstandig, ja zelfs crimineel. En vooral dat laatste bracht De Vos ertoe om er zelf iets over te schrijven.

“We worden er dagelijks mee geconfronteerd”, zegt De Vos: ongelijkheid is slecht. Ze ondermijnt de democratie. De gelijkheid wordt zelfs tegengehouden door het vrije marktdenken en het kapitalisme van de liberalen. De Vos verwerpt die stelling: ‘Mijn morele waardemeter is die van gelijke kansen, niet die van gelijke resultaten,’ zo poneert hij. Meer streven naar gelijkheid kan zelfs naar een totalitaire staat leiden. Want wie naar gelijkheid van resultaten wil streven, zal via de overheid hard moeten ingrijpen op de vrijheden van de mensen, wat tot nog meer onrechtvaardigheid zal leiden.

*Marc De Vos:
“Het gelijkekansen-
beleid heeft gefaald en
is zelfs contraproductief
voor die groepen die het
nodig hebben”*

De Vos geeft toe dat de titel van zijn boek ‘Ongelijk maakt fair’ veel mensen heeft gechoqueerd, en niet bepaald een ‘opener’ is voor politici. Zij schuwen dergelijke ‘niet populaire’ uitspraken en stellingen. Als sociale wetenschapper verkiest De Vos eerder het referentiekader van de consensus die werd gemaakt, na alle rampen en onheil, met langs de ene kant de vraag: “waar komt welvaart vandaan?”, uit ondernemingen, de markteconomie, waarin de overheid nog een rol heeft te spelen. Dat is een fundament. En langs de andere kant: het sociaal beleid. Dat beleid wordt gefinancierd met een deel van de opbrengst van de welvaart die door de economie wordt gemaakt. Onderwijs en gezondheid bieden kansen. Dat is zo klaar als pompwater. “Als ongelijkheid in de context van een markt, een verdiende meerwaarde is, dan zeg ik ‘goed’. Als het dat niet is dan zeg ik ‘slecht’.”

Goed en slecht

De Vos wil anderzijds niet van een *laissez-faire* horen. De overheid kan de burgers helpen in het ontwikkelen van kansen, via het onderwijs of de gezondheidszorg. “Ongelijkheid is goed wanneer ze, in een context van effectieve gelijke kansen, de verschillen in menselijke talenten en menselijke keuzes reflecteert. Ongelijkheid is slecht wanneer ze een gevolg is van een gebrek aan gelijke kansen, of van een falend beleid om het benutten van gelijke kansen mogelijk te maken.”

Economische ongelijkheid kan, als ze maar iets opbrengt voor de maatschappij. Zelfs kapitalisme heeft voor vooruitgang gezorgd. Het stelde ondernemingen in staat om te investeren en voor een beter leven voor de mensen te zorgen

door een stijging van de algemene welvaart. Is de rol van de overheid dan niet meer belangrijk? “Neen”, zegt De Vos. “Eerlijke concurrentie garanderen, schadelijke effecten zoals milieulasten door vervuilers doen vermijden of betalen, zwakkere contractpartijen zoals consumenten beschermen, investeren waar de markt met zijn focus op rentabiliteit niet komt.” De rest laten we over aan de vrije markt.

Koopkracht

Dus alles wat we tot op heden over ongelijkheid hebben gehoord en gelezen, mogen we van De Vos best vergeten. Het boek doet een oefening om te bewijzen dat de economische ongelijkheid toeneemt. Het gaat voor hem eerder over inkomen en vermogen. Het ongelijkheidsdiscours wordt volgens Marc De Vos teveel bekeken vanuit het inkomen. Een betere kijk biedt de koopkracht. Daaruit blijkt dat minder begoeden toch heel wat goedkope consumptiegoederen kunnen kopen, terwijl rijken hun geld steken in dezelfde soort goederen maar met meer prestige en luxe die veel duurder zijn. Rijken zullen ook nieuwe producten als eerste aankopen en duur betalen, waarna de grote massa volgt.

Er zit ook een psychologisch element vervat in de discussie rond de toenemende ongelijk-

heid. Kijk naar de lonen van topvoetballers. Of de uitvinders van technologie, zoals Steve Jobs van Apple. Hoeveel verdienste heeft hij aan een iPhone? Geen enkele, vindt De Vos. Veel is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek. Hij heeft wel de grote verdienste om het product een enorme economische waard te geven. Hij heeft met informatie die voor iedereen toegankelijk was, iets gedaan. Met succes.

En wat nu?

Ongelijkheid is natuurlijk, het is een consequentie van iets anders. Het gelijkekansenbeleid heeft gefaald en is zelfs contraproductief voor die groepen die het nodig hebben. Het moet veel meer inspelen op daar waar er behoeften zijn en de prioriteiten liggen. De Vos is niet defaitistisch, maar optimistisch. De openheid, de diversiteit bieden kansen. In het boek staan een paar voorbeelden.

Zijn streven is evenwel niet gericht op allerlei vormen van nivellering, maar op het verlenen van meer kansen. In elk geval zet hij zich met alle kracht tegen de diegenen die het ongelijkheidsdiscours op een populistische manier uitbuiten en daarmee de angst, schuld en afgunst bevorderen.

‘Ongelijk maar fair’ wil inspanning, verantwoordelijkheid en verdienste terugplaatsen in

het ongelijkheidsdiscours. Het ziet en toont daarvoor veel evidentie. Maar het onderstreept ook twee gapende gaten die de beleidsagenda tegenover grotere ongelijkheid zou moeten vullen:

“Meer aandacht voor betere marktwerking waar economische winnaars ook economische verdienste hebben en meer aangepast kansenbeleid dat focust op gezin en de vroegkinderlijke levensfase.”

Belastingen

Dat is allemaal veel moeilijker en complexer dan een extra dosis belastingen, maar alleen zo zullen we echt naar de kern van de ongelijkheid gaan en kunnen we bouwen aan een samenleving die effectief ongelijk maar fair kan zijn.

Marc De Vos, *Ongelijk maar fair*. Uitg. Lannoo Campus/Itinera, 2015; 392 blz.; 29,99 euro.

Interessant is ook de boek-bespreking van Dirk Verhofstadt op www.liberales.be

Villa Religiosa

HOE GAAT DE VRT DE VERVANGING VAN DE "UITZENDINGEN DOOR DERDEN" INVULLEN?

door Aviva DIERCKX

Je kan niet zeggen dat het een donderslag bij heldere hemel is, eerder de kroniek van een aangekondigde dood. Toen de politieke derden zo'n tien jaar geleden voor de bijl gingen, was er al niet veel animo meer voor de levensbeschouwelijke derden, hoogstens om hen een uitdoof-scenario toe te kennen. En dat verloopt nu. Minister van Media Sven Gatz heeft meer dan een jaar geleden hieraan herinnerd en luid en duidelijk gesteld dat er geen verlengingen gespeeld zullen worden. Wat níet betekent dat er ondertussen niet gepraat werd over alternatieven.

Petitie

Vorige maand werd een petitie, ondertekend door een kleine 14.000 mensen, overhandigd aan minister Gatz, in de ultieme hoop de beslissing voor de afschaffing nog te kunnen keren. Gatz verklaarde meteen dat hij 'luistert' maar níet zal terugkomen op de genomen beslissing. De pers aarzelde niet om in het bericht over de 14.000 handtekeningen de vergelijking met de kijkcijfers nog eens extra in de verf te zetten: 12.687 per maand op televisie, net niet het dubbele op de radio.

Wat zal de reactie zijn als ook de zondagsmis op tv in het vizier komt?

In december kunnen we bij de VRT de allerlaatste afleveringen verwachten van Lichtpunt, Het Braambos en alle andere uitzendingen van alle andere "filosofische derden". Minister van Media Sven Gatz (Open Vld) verwacht van de VRT een voorstel voor een vorm van integratie in het reguliere aanbod, maar er is nog niets concreets naar buiten gekomen.

Vorm en inhoud

Een naadloze overgang naar een alternatief komt er dus niet, want ondanks 'gesprekken' is het nu gestopt voor de derden, en is er geen concreet voorstel. De VRT moet nu zelf een antwoord leveren op de vraag hoe alle levensbeschouwingen kunnen geïntegreerd worden in het aanbod. Er is sprake geweest van een gezamenlijk productiehuis van de derden, van hetzelfde mét de derden, maar evenzeer van een in-house VRT-alternatief dat wel gevoed kan worden vanuit de derden. Dat is over de vorm. Over de inhoud is nog minder zekerheid.

Nu hadden ze dus allemaal samen een budget van 1,5 miljoen per jaar om ieder apart voor hun publiek uitzendingen te maken. Het gaat, even op een rijtje, over Lichtpunt (Humanistisch Vrijzinnig), Het Braambos

(Katholieke Televisie- en Radio-Omroep), de Protestantste Omroep, de Evangelische Radio- en Televisiestichting, de Moslim Televisie- en Radio Omroep, de Orthodoxe uitzendingen, de Israëlitisch Godsdienstige Uitzendingen en dan ook nog... de Gezinsbond. De invulling liep zéér uiteen. Een stuk over de rekrutering van priesters (Braambos) of een gepitchte co-productie over internering in Merksplas (Lichtpunt)... KU Leuven-professor Bart Maddens noemde het in een opiniestuk op www.deredactie.be "oneigenlijke televisie", "and he said it like that's a good thing"... namelijk een verademing temidden nerveuze normale programma's, en het zou gaan over reflectie en bezinning.

De andere stem in de discussie haalt aan dat voor "slow-tv" tegenwoordig heel flitsende en

DE CIJFERS

Uit de CIM-cijfers blijkt dat van de radio-uitzendingen voor derden op de VRT de programma's van de protestantse derden in 2013 de hoogste luistercijfers (42.213) haalden. Bij de tv-uitzendingen scoorde het "Vrije woord" van de Humanistische Vrijzinnige Vereniging (40.851) het best.

De protestantse derden (Protestantse Omroep en Evangelische Radio- en Televisiestichting) haalden dit jaar tot dusver

betere luistercijfers dan in 2012 (33.600). Ook Radio Gezinsbond deed het beter (38.075 versus 32.741 luisteraars in 2012). Minder goed verging het de Humanistische Vrijzinnige Vereniging (35.088 versus 42.170), de Orthodoxe en Israëliësch Godsdienstige Uitzendingen (30.517 versus 31.647), de Moslim Televisie en Radio Omroep (28.070 versus 32.511) en de Katholieke Televisie en Radio-Omroep (26.283 versus 41.832).

Bij de tv-uitzendingen was er in 2013 tot dusver een gevoelige stijging van het aan-

tal kijkers voor de Humanistische Vrijzinnige Vereniging (40.851 versus 31.577 in 2012). Ook de Israëliësch Godsdienstige Uitzendingen (39.516 versus 29.659), de Moslim Televisie en Radio Omroep (33.466 versus 21.679) en de Protestantse derden (30.733 versus 28.798) deden het beter. De Orthodoxe uitzendingen (33.836 versus 34.423) en Katholieke Televisie en Radio-Omroep (26.631 versus 28.719) deden het dan weer iets minder goed in 2013.

(Bron: www.deredactie.be)

Bart Maddens: "Een verademing temidden nerveuze normale programma's."

moderne media beschikbaar zijn. Youtube, Vimeo, facebook en alle sociale media zouden toch door alle beschouwingen perfect én goedkoop kunnen benut worden om blijde, vrije en anderssoortige boodschappen de wereld in te sturen, ieder op eigen kracht, met eigen inzichten, subtiel of dik uitgesmeerd. Maar hoewel het snoeiwerk voor de levensbeschouwelijke derden drastisch is, gaat men niet zomaar voluit voor deze stelling. Er wordt nog naar en derde weg gezocht, binnen of met de VRT.

Dialogoog

Volkstertegenwoordiger **Jean-Jacques De Gucht** (Open Vld) pleitte een jaar geleden al voor een meerstemmige dialoog op televisie, die een weerspiegeling is van alle levensbeschouwingen, waarbij het niet de bedoeling mag zijn om enkel de eigen groep maar eerder de anderen te bereiken. Hij plaatste

de vinger in de wonde door te spreken over levensbeschouwelijke eilanden die tot op heden ieder afzonderlijk hun 'monoloog' aanboden. Hij heeft natuurlijk een punt, en zijn pleidooi is consistent met zijn strijd voor hetzelfde principe in het onderwijs. Maar de dragers verschillen: onderwijs en media. Laten we kinderen en jongeren op school "dialoog" aanleren. Een openbare omroep blijft best bij informatie, achtergrond en duiding. In de nieuwsgaring, in de keuze van documentaires en duidingsitems, zou het vanzelfsprekend moeten zijn dat de openbare omroep aan alle levensbeschouwingen hetzelfde belang toekent wanneer het gaat over actualiteitswaarde, en dat daarbij debat, vergelijk, confrontatie niet uit de weg gegaan wordt. Propaganda hoort niet, dialoog hoeft niet.

Minister van Cultuur Sven Gatz zoekt met de VRT naar een alternatief voor de 'derden'.

Gemist

En tot op vandaag voert de VRT dus wél propaganda, wanneer ze iedere zondag een mis programmeert, want dat is niet meer of minder dan het eruit tillen van één cultuur boven de anderen. Het is om die reden alleen al begrijpelijk dat allen, behalve het Braambos, enige scepsis hebben over de "even-handedness" die van de VRT te verwachten valt. Die, nochtans openbare zender vindt immers altijd véél makkelijker experts en ervaringsdeskundigen die in Leuven of Louvain-la-Neuve of in ieder geval onder een of andere kerktoeren gevormd zijn. Die, nochtans openbare, zender behandelt het katholicisme als ware als een staatsgodsdienst en zendt op zondagochtend de katholieke mis uit, geheel losstaand van de uitzendingen door derden.

Gedaan met die mis

Als dat niet stante pede ophoudt (nù is uw kans minister Gatz), hoe kan men dan ook maar denken dat de derden (minus Het Braambos) enig vertrouwen hebben in wat voor 'oplossing' ook de VRT moet zoeken. Gedàan met die mis. Of breng anders iedere zondagochtend afwisselend een belangrijk ritueel moment van één van de derden: de ene week een katholieke mis, de andere week bijvoorbeeld de joodse selichot, een andere week het feest van de vrijzinnige jeugd, en ga zo het hele rijtje van filosofische derden af? Het lijkt me een goedkope oplossing. En waarschijnlijk verre verkieslijk boven een soort "Villa Religiosa" naar analogie met Villa Politica die indertijd de fantoompijn na het amputeren van de politieke derden moest goedmaken.

FRANKRIJK: DE DAG VAN ZWARTE PIET

Een onprettig gezicht. Wilde horden aanhangers van Marine Le Pen die met de vlag van hun partij zwaaien in Frans-Vlaanderen: de leeuwenvlag, sabel op goud. En ik weet het, de Vlaamse Leeuw is het stadswapen van Rijsel en van de sinds 1678 verloren gebieden. Maar het voelt fout aan uiterst rechts te zien zwaaien met een vlag die beter verdient.

door Lukas De Vos

Reden hadden ze genoeg, de Lepenisten, na de stormachtige overwinning in de eerste ronde bij de Franse regionale verkiezingen op Sinterklaas. Ze verdrievoudigden haast hun landelijke score van 11,4% in 2010 tot 27,96% in 2015. Een zondvloed waarvoor verschillende verklaringen gelden.

Imbéciles

De eerste heeft ongetwijfeld te maken met het totale gebrek aan geloofwaardige politiek van links én rechts, van zowel Sarkozy als Hollande. Onder de striemende titel "A force de prendre les électeurs pour de imbéciles" maakte Bertrand Chokrane in Le Figaro een ongenadige ontleding van de politieke teloorgang. Het echte Frankrijk, schrijft hij, is een land met 5,7 miljoen werklozen, van wie nauwelijks 3 miljoen een of andere vergoeding of steun krijgen. De ondermaatse tewerkstelling, de "sous-emploi", treft zelfs 9,3 miljoen van de reële arbeidsbevolking. Dat is vrijwel een derde (32,8%) van alle arbeidsgeschikten. Bovendien leven 3,5 miljoen burgers in mensonwaardige behuizing. Die toestand is jaarlijks de doodsoorzaak van 14.000 Fransen.

Zijn uitleg daarvoor verwerp ik grondig, maar de feiten zijn wat ze zijn. De opeenvolgende regeringen hebben veertig jaar lang de crisisen, zeker de laatste sinds 2008, geminimaliseerd.

Misrekening

De tweede reden van Le Pens succes is de dubbele misrekening van Hollande geweest. Hij had gehoopt door een krachtdadig bestuur na de bloedige aanslagen in Parijs zijn aureool op te poetsen. Dat lukte, zijn populariteit (die tot een dieptepunt van 14% was gezakt) steeg met 20 punten. Maar dat succes straalde niet af op zijn partij. De PS kon enkel in Bretagne de grootste worden, en in Aquitanië met de hulp van de PRG. In de tweede ronde bleef links steken op 5 regio's. Hollande had bovendien zijn toelucht genomen tot zeer afkeurenswaardige noodmaatregelen. "De PS is erin geslaagd zijn zelfmoord te realiseren", schimpte ex-RtbF-journalist Hugues le Paige. Niet alleen de afglijding naar ongecorrigeerde vrijemarktpolitiek was daaraan debet, maar vooral de paniekbesluiten na de aanslagen. Met name de dreiging om de "dubbele nationaliteit af te nemen" en "de noodtoestand in te schrijven in de grondwet" zorgden voor zure reacties. Hollande zat met de Zwarte Piet.

Frankrijk aan de Fransen

Ik was in Straatsburg tijdens het veiligheids- en antiradicaliseringsdebat, en net op dat ogenblik lichtte Parijs de Raad van Europa in dat het voor de duur van drie maand de noodtoestand verlengde. Dat hield meteen de opschorting in van de grondrechten en burgerlijke vrijheden waarop de Raad, die in het belendend gebouw zetelt, toeziet. Gefundenes Fressen voor het Front National: verwaarlo-

Marine Le Pen, leider van het Front National.

zing van de veiligheid, zijn hoofdthema, werd er extra door in de verf gezet. Europees parlements lid voor FN, Edouard Ferrand, stuurde me meteen een mail: "Na Denemarken, Italië en Oostenrijk laat nu ook het Franse volk weten open grenzen en de door Europa opgelegde versmelting van regio's te verwerpen". In de plaats stelt FN zijn eeuwige mantra: identiteit en soevereiniteit. Frankrijk aan de Fransen. Zes miljoen stemmen voor FN, het betekent radicale afwijzing van "het ultraliberalisme, de soberheidsdwang, de dwaze inwijkingpolitiek, het Verdrag van Schengen, en de onmacht getoond bij de geopolitieke ontwikkelingen".

Populisme, zeker. Inspelen op het gesundes Volksempfinden, zonder twijfel. Tegen Europa, tegen mondialisme, tegen ongebreidelde immigratie, de gekende angstreflexen. Maar de eenheid die het FN tentoonspreidt is niet meer dan een laagje vernis, dat het dankt aan zijn overdonderend succes. Toen ik bij de oprichting van een nieuwe Europese Parlementsfractie, ENV (Europa van Naties en Vrijheid), een vraag stelde, was Madame Le Pen not amused. Onder leiding van haar partij telt ENV - na het vertrek uit FN van Aymeric Chauprade om "morele en ideologische redenen" op 9 november 2015 - 38 leden uit

8 landen, waaronder het Vlaams Belang en de Nederlandse PVV. “Waarom is een nieuwe uiterst rechtse fractie nodig?”, vroeg ik. “Al in 2007 werd het failliet aangetoond van uw eerste poging, ITS (Identiteit, Traditie, Soevereiniteit). Die werd al opgedoekt na een half jaar omdat de fascistische van de Partij voor een Groter Roemenië eruittrokken”. Eerste gebaarde Le Pen van krommen haas. ITS? ITS? “Uw ex-collega Bruno Gollnich van FN was voorzitter, ja?” Dat deed ze af als een akkefietje, ach ja, die Gollnich, nu niet-ingeschreven MEP, net als vader Jean-Marie Le Pen geroeyeerd door de nieuwe sterke dame. En toen vloog ze uit. “Uiterst rechts? Ik neem het niet dat u me zo omschrijft. Wie bent u wel om me dat aan te wrijven? Wij zijn soevereïnist!” Persconferentie meteen afgelopen.

Radicaal Rechts

Het doet wat onwennig aan, nu het tweede boegbeeld van FN, Marion Maréchal-Le Pen, die uiteindelijk verloor in de regio Provence/Alpes/Côte d’Azur, maar in de eerste ronde 40,55% van alle stemmen pakte, haar partij als “radicaal rechts” omschrijft. Marion is het troetelkind van haar grootvader, Jean-Marie, en de dochter van Marines zus. Ze werd bij hem en de twee zussen grootgebracht op het 19e eeuwse kasteel van Montretout in Saint-Cloud, een kadootje van cementkoning Hubert Lambert aan Jean-Marie Le Pen. Kwatongen beweren dat Marine eind 2014 de baan moest ruimen – een dobermann van haar vader had een Bengaalse kat van Marine doodgebeten. In elk geval bedekken beide dames vooralsnog hun onderlinge naijver: Marion is de zachtere versie van de partij, immens

populair sedert haar verkiezing als jongste volksvertegenwoordiger ooit in 2012 – ze was geen 23 – en weldenkend oerconservatief. Als belijdend christen wil zij een verbod op abortus en homohuwelijken. Als rechtgeaarde Franse eist ze dat alle moslims zich aanpassen aan de Franse waarden en gewoonten. Als republikein bewondert ze Napoleon. Marine daarentegen blijft de straatvechter die ze was, advocate, tweemaal gescheiden, en stevig gesteund door haar strateeg Florian Philippot. Hij is homosexueel en bewerkte het ostracisme van Jean-Marie Le Pen. Philippot eindigde eerst bovenaan in de regio Elzas/Champagne/Ardennen/Lotharingen met 36,06%, maar verloor van de links-rechts coalitie. In elk geval wordt niet meer in blok aangeschoven aan de vaste tafel van Le Pen in het restaurant van de MEPs in Straatsburg.

Er is nog een laatste reden waarom Hollandse zich misrekende. Onder zijn impuls is het kieslandschap hertekend, van de 22 regio’s blijven er maar 13 over, en die krijgen vanaf 1 januari een nieuw statuut met meer arm-slag en bevoegdheden. De schaalvergroting heeft de socialisten geen goed gedaan. Het is trouwens opvallend dat geen enkele observator merkt dat het de buitengebieden zijn die van het centrum afwijken. Bretagne blijft als enige echt links, dankzij minister van Defensie Le Driant. Maar het hele noorden, oosten en zuiden zijn overstag gegaan voor het FN: behalve Frans-Vlaanderen (alleen Rijsel zelf en Villeneuve d’Ascq behielden een socialistische meerderheid; zij zijn dan ook in de watten gelegd onder Isabelle Audry en Pierre Mauroy), waar Marine Le Pen op 40,64% uitkwam en op 45% in ronde twee, de Elzas en

de Provence-Azurenkust, pakte het FN met meer dan 30% ook Boergondië, het Centrum (Loirevallei), en de Languedoc (met Marines nieuwe partner Louis Aliot) – zes op dertien, nooit gezien. Door monsterverbonden werd het uiteindelijk niks. Links pakte nog 5 regio’s.

Centrum Rechts

Dat ook Sarkozy en zijn Republikeinen het niet echt waar konden maken als belangrijkste oppositie, zet een domper op diens verwachtingen voor de presidentsverkiezingen van 2017. Centrumrechts won met moeite 7 regio’s, waaronder het belangrijke Ile de France met Parijs. Normandië leek een dubbeltje op zijn kant, maar FN moest kapituleren. Voor Groen werd de stembusgang een ramp: zij verloren de helft van hun stemmen en alleen in de Languedoc haalde hun kandidaat de kiesdrempel van 10% voor de tweede ronde. In Corsica met zijn apart statuut bleven zes kandidaten in de running, De drempel ligt er op 7%. De separatist Simeoni won er duidelijk.

Rechts is verscheurd. Links niet minder. Het partijburo van de PS besliste onmiddellijk om overal zijn kandidaat terug te trekken als hij of zij op de derde plaats was geëindigd. Dat was dan zonder Jean-Pierre Messeret gerekend, die – met amper 16,4% – in de Elzas weigerde gehoor te geven aan de oekaze. De middelpuntvliedende krachten kondigen mogelijk het einde van de Vijfde Republiek aan. Want als er verscheurdheid is, dan gebeurt die niet langer langs ideologische lijnen. Wel op grond van een staatsidee. Ofwel de sterke staat, ofwel de totale afwijzing. Dat belooft weinig goeds voor 2017.

Reimond Stijns

EINDELIJK GEDEGEN BIOGRAFIE

Het verschijnen van biografieën is meestal geen grote literaire casus. Maar ze kunnen wel rekenen op een verknocht lezerspubliek. De voorbije jaren kwamen Johan Daisne, Raymond Brulez, Gerard Walschap, Jan Frans Willems, Cyriel Buysse, Karel Van de Woestijne gedetailleerd aan bod. Eindelijk kreeg nu ook Reimond Stijns zijn biografie van hoge kwaliteit, geschreven door Paul de Pessemier 's Gravendries met de te weinig zeggende ondertitel 'Van Arm Vlaanderen tot Hard Labour'.

door John Rijpens

Reimond Stijns wordt te vaak vergeleken met Conscience, Zetterman en andere negentiende eeuwers die zich te weinig waagden op het pad der eigentijdse realiteit. Stijns is te vaak het onderwerp geweest van hedendaagse haarkliefers. Hij verdiende beter als Vlaams auteur.

De auteur, Paul de Pessemier 's Gravendries, is hiermee niet aan zijn proefstuk: hij schreef eerder biografieën en beantwoordde in 'Reimond Stijns' met succes zijn vooraf gestelde axioma's: het privéleven van Stijns, de onmin met zijn vader, zijn problemen als onderwijzer, zijn al dan niet grote liefde 'Marie', zijn geaccenditeerde strijd tegen de hypocrisie van de kerk, het verwerken van dood van zijn jong gestorven dochtertje, de relatie tot zijn twee andere dochters, zijn toetreding tot de Loge (uit politieke reflecties?).

Molenbeek

In het eerste deel staat de terugblik op de kinder- en jeugdijaren (1850-1871). In het tweede deel (1872-1889) volgen de jongelingsjaren, Stijns blijkt 'een knappe verschijning' te zijn, zijn vertrek naar Molenbeek ("omdat de onderwijzers er beter werden betaald" of "omdat zij er meestal aan een liberale gemeentelijke overheid verantwoording verschuldigd waren") en maakt hij als 23-jarige kennis met de 17-jarige Marie Van Nievenhove waarmee hij reeds in 1874 trouwt.

Rond die tijd leerde Stijns ook Isidoor Teirlinck kennen, de vader van Herman Teirlinck. Zij volgen een soort gemeenschappelijk parcours maar Teirlinck sr. was een product van de Lierse Rijksnormaalschool ("...dit verklaart meteen Teirlincks taalkundige superioriteit op Stijns" (blz. 68). Teirlinck sr. wordt verliefd op mevrouw Stijns' jongere zus waarmee hij in 1878 trouwt.

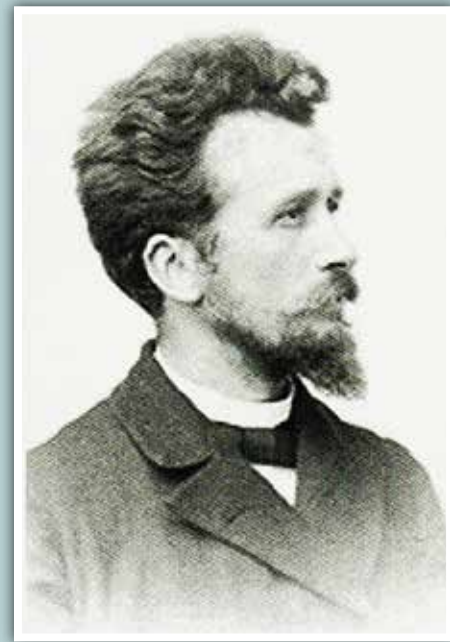
Woelige tijden

Er volgen woelige tijden maar die beletten niet dat Stijns en Teirlinck sr. samen schrijven en publiceren. Vrij gedetailleerd heeft Paul de Pessemier 's Gravendries het over hun samenwerking: de in die tijd opzienbarende antiklerikale roman over de Schoolstrijd, Arm Vlaanderen (1884). Het tweede deel wordt afgesloten met het onthullende hoofdstuk 'Een zwart kruis' over de stopzetting van de samenwerking tussen Stijns met zijn zwager en logebroeder I. Teirlinck. De biograaf blijft vervolgens stilstaan bij de verhalenbundels die Stijns solo schreef (De Stekelbaars, Ruwe Liefde, Schetsen en Verhalen) "conventioneel maar voor die tijd nogal gedurfd" (blz. 121)

In het derde en laatste deel (1890-1905) heeft Paul de Pessemier 's Gravendries het o.m. over Stijns 'afkeer voor dagelijkschen schoolsleutel'. Na de dood van zijn geliefde dochtertje Elza en van zijn vader, heerste ten huize Stijns 'een latente, altyddurende rouwstemming'.

Dreun

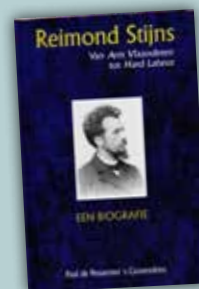
Met de ontwikkelingen rond zijn laatste ro-

Reimond Stijns

man Hard Labour 'die in Vlaanderen aankwam als een dreun in volle aangezicht' (blz. 196-208) bereiken we de treurige finale via het laatste hoofdstuk (Dat wat hij verdiende, hij kreeg het niet): "Reimond Steins werd amper vijfenvijftig. Hij heeft zich letterlijk doodgedronken. Hij stierf aan een acute levercirrose" (blz.223). Volgens Paul de Pessemier 's Gravendries "zijn aangeboren aanleg tot vrolijkheid en vertier in artistiek gezelschap, het overlijden van zijn dochtertje, zijn lange treurnis wegens de regelrechte aanhoudende sabotage van zijn carrière, en vooral de tergende en stuitende miskenning van zijn schrijverstalent".

Paul de Pessemier 's Gravendries, Reimond Stijns. Van Arm Vlaanderen tot Hard Labour. Uitg. de Vries-Brouwers (in samenwerking met het Liberaal Archief), 2015; 267 blz.; 22,95 euro (plus 4 euro verzendkosten per boek). Telefonisch te bestellen: 09/ 221.75.05 of via e-mail: info@liberaalarchief.be

Mus

De straatmus is een uitstervende soort. De Vlaamse huisvrouw ook, volgens een recente studie. En de huisman blijft een 'zeldzame vogel'.

Onlangs hoorden we uit een VUB-studie over vrijetijdsbeleving dat mannen niet echt geweldige deelnemers zijn aan de taakverdeling in huis. Vrouwen zijn wekelijks twee uur meer met de kinderen bezig dan mannen, en spenderen aan huishoudelijke taken ruim 5 uur meer, alles bij elkaar verrichten werkende vrouwen 8 uur per week "extra" thuis. Komt dat omdat de mannen plantrekkers zijn of ligt de verklaring zuiver in een ander cijfer: mannen brengen gemiddeld wekelijks 9 uur meer op het werk door dan vrouwen. Awel, is dat dan geen mooie balans? Euh, dezelfde studie toont wel aan dat mannen gemiddeld per week vijf en een half uur méér "me-time" hebben.

Nu zijn er ook cijfers van de FOD Economie die in kaart brengt hoe het zit met de mannen en vrouwen die het huishouden niet 'er bij nemen' naast een betaalde job, maar er zich voltijds aan wijden. Huisvrouwen en huismannen dus.

Uitstervend

Uit de cijfers blijkt dat in 15 jaar tijd het aantal klassieke huisvrouwen met 40 procent gedaald is, van 711.500 in 1990 naar 233.000 in 2014. De daling is het grootst in de categorie vrouwen tussen 30 en 60, de zogenaamd actieve beroepsbevolking dus. De categorie vrouwen boven de 60 die als huisvrouw te boek staat is 95.000 in getal, dat is dan ook weer 40 procent van het totaal

aantal op heden. Bij de jonge vrouwen (15 tot 30 jaar) zijn er 'maar' 13.400 die huishouden en kinderen verzorgen als onbetaalde taak hebben.

Opflakkerend

Niet alle cijfers zijn dalend evenwel. In de categorie vrouwen met een migratie-achtergrond is het aantal huisvrouwen niet gedaald, maar juist gestegen. Dermate zelfs dat het gaat om een verdubbeling tegenover 15 jaar geleden, en dat 3 op 10 vrouwen die niet in onze contreien geboren zijn, geen betaalde baan hebben maar huisvrouw zijn.

De huisman was misschien anno 1995 een rare vogel, in 2014 is hij nog steeds een zeldzame vogel, de groep steeg in die periode slechts van 4.200 naar 5.900 exemplaren. Dat is met bijna een derde gestegen (en bijna verdubbeld tegenover 1990), maar welk belang heeft dat als je ziet op welke verhouding – dan is het echt niet spectaculair. 5.900 huismannen tegenover 233.000 huisvrouwen, dat is het ook niet echt een schone proportionele herverdeling te noemen.

Waarom?

De haard lokt niet meer, of alle vrouwen zijn intussen geëmancipeerd m.a.w. doordrongen van de noodzaak om voor een eigen beroepsinkomen te kunnen instaan. Welke reden zou het zijn?

De FOD Financiën geeft cijfers eerder dan redenen, toch laten desgevraagd in de pers professoren (o.a. van UHasselt) een mening los, en die is ontluisterend voor de emancipatiegedachte. Het tweeverdienersinkomen is noodzaak en geen pure vrije keuze, zo stellen zij. Een gemiddeld gezin 'komt er niet' met één inkomen. Zij laten ook vallen dat volgens hen heel wat meer vrouwen maar wat gràag wel thuis zou blijven en het legertje huisvrouwen vervoegen in plaats van deel te nemen aan de rat race, maar dat het nu eenmaal economisch niet haalbaar is. Klopt volgens mij niks van, want die 233.000 vrouwen en 5.900 mannen die nu thuisblijven, hebben die dan allemaal rijk geërfd of de lotto gewonnen? Daarbij ook een vreemde en gratuite rede-nering, want als het volgens die professoren om "verlangen" naar huisvrouwenschap gaat bij vrouwen, met andere woorden dat het zo geweldig is om voor huis en kinders te zorgen en daardoor aan die afschuwelijke rat race te ontsnappen, waarom zouden dan alleen vrouwen dat willen? Lijkt me dat er dan toch evenveel mannen daarvoor zouden staan trap-pelen, niet? Waarom gebeurt dat dan niet? Als we echt zowel in de harten als in de portemonnee van de mensen een gelijke mentaliteit willen krijgen over zorg en taakverdeling, dan zie ik alvast een goed begin: de thuisblijfperiode na een bevalling eerlijk tussen de partners verdelen.

(*) Mao zei dat vrouwen de helft van de hemel op hun schouders dragen. De Liberale Vrouwen is het eerder om de wereld te doen. Hoe dan ook: een column van Aviva Dierckx over dié bepaalde kijkt op de wereld.

Als we de sociale actualiteit van de laatste dagen op een stapel leggen, zou een mens wel eens kunnen geneigd zijn om te denken dat er in dit land inderdaad niets meer lukt: de spoorbonden dreigen (nog maar eens) met een liefst vijfdaagse staking, de havenarbeiders hebben het niet begrepen op de inmenging van de EU op hun bevoorrecht monopolie-statuut, de gevangenisbewaarders klagen over een onhoudbare werkdruk, in de zgn. zachte sector is de “witte woede” nooit ver weg, leerkrachten in het onderwijs klagen over een buitensporige (vooral administratieve) werkdruk enz.

“Rien ne va plus?”

Mark Bienstman
mbienstman@hotmail.com

Maar is dat zo?

Ik zal wel de laatste zijn om te beweren dat in al deze de sectoren de toestand perfect is, en alles “soft & smoothly” verloopt. Dus hier en daar kan (en moet) er inderdaad nog worden bijgestuurd. Maar dan moet iedereen toch wel in zijn of haar rol blijven. Het is de rol van de werkgever (en het maakt niet uit of die nu opereert in de puur private sector, in de non-profit sector of in de volstrekt openbare sector) om op zoek te gaan hoe men de schaarse middelen het best kan inzetten. Want dat is en blijft het vertrekpunt: los van alle conjuncturele, structurele of andere economische indicatoren, een organisatie werkt ‘altijd’ met beperkte middelen. Dat impliceert automatisch dat er (soms pijnlijke) keuzes moeten worden gemaakt. In de private sector is dat de rol van de eigenaars en/of aandeelhouders, daarbuiten meestal de rol van de subsidiërende overheid. Dus in de publieke sector zijn het de (democratisch) verkozen mandatarissen die deze (meestal ondankebare) taak op zich moeten nemen. Tot bewijs van het tegendeel moeten (en willen) wij ervan uitgaan dat ze deze keuzes (en dus deze prioriteiten) in eer en geweten vastleggen, o.m. gebaseerd op een goed en verfijnd inzicht in de ware noden en behoeftes van deze samenleving.

Luisteren

Om tot deze besluitvorming te komen, zullen (verstandige) politici eerst hun oor te luisteren leggen bij alle betrokken partijen: op de eerst plaats de uiteindelijke “consumenten” van al deze goederen en/of diensten, maar ook (doch niet uitsluitend) bij de vertegenwoordigers van de werknemers uit de betrokken sectoren, de vakbonden.

Dus de vakbonden zijn een wezenlijk, doch geen exclusief, onderdeel van dit democratisch besluitvormingsproces. M.a.w., dit geeft de vakbonden zeker niet het recht om vooral (om niet te zeggen) uitsluitend de klanten van de openbare dienstverlening als gijzelaars te nemen om eigen kortzichtige, corporatistische belangen te vrijwaren en/of af te dwingen.

Vooraleer met veel tremolo’s in hun stem te spreken over “mensonwaardige werkomstandigheden” (sic...), zouden ze toch beter eerst eens de dingen in een meer realistisch perspectief moeten plaatsen.

Onhoudbaar

Hoeveel vakbondsleiders zouden al eens met een open blik naar het onvolprezen VRT programma “Beroepen zonder grenzen” gekeken hebben, een programma waarbij 4 werknemers vanuit een van onze, meestal gesubsidieerde en/of openbare, sectoren ter plaatse geconfronteerd worden met de werkomstandigheden van hun collega’s in een of ander Aziatisch, Afrikaans of Zuid-Amerikaans land. Ik wil zeker niet pleiten om ons op die (soms

wraakroepende) voorbeelden af te stemmen, maar het toont wel aan dat hier op sociaal vlak al een heel eind weg is afgelegd, en dat het dus bijna ondankbaar klinkt, in het licht van al wat hier reeds is verworven en verwezenlijkt, om toch nog te durven spreken over “onhoudbare situaties”. Dus de middelen zijn schaars, er moeten keuzes gemaakt worden, en het zijn de politici (niet de vakbonden) die deze keuzes moeten maken.

Als de vakbonden met deze eenvoudige (democratische) realiteit niet kunnen en/of willen leven, plaatsen ze zichzelf buitenspel. En dan zal inderdaad de roep om vakbonden een (sluitend) juridische rechtspersoonlijkheid te geven meer en meer een maatschappelijk draagvlak vinden. Dan zullen politici overwegen “minimale dienstverlening” in te voeren, dan zal men vragen blijven plaatsen bij het nut en/of de zin van (fiscaal aftrekbare) syndicale bijdragen en/of premies, enz.

Moed

Hoog tijd dat de vakbonden zich bezinnen over hun rol binnen een sociaal reeds hoog ontwikkelde samenleving en zich inzetten voor de echte problemen van deze tijd, niet voor de luxe en “nice to have” voordeeltjes binnen bepaalde (reeds geprivilegieerde) sectoren. Dit vergt dan wel meer moed dan onschuldige “consumenten” van openbare diensten (die toch nooit voor hen zullen kunnen stemmen) te misbruiken als “sociaal schild” tegen de subsidiërende overheid.